

Statens naturvårdsverks författningssamling

Miljöskydd

ISSN 0347-5301

Kungörelse med föreskrifter om återföringssystem för bensingaser vid tankställen för motorfordon;

**SNFS 1991:1
MS:33**

beslutade den 15 november 1990.

Utkom från trycket
den 12 februari 1991

Senast införda ändring [SNFS 1996:5](#) (Omtryck)

Med stöd av 30 § förordningen (1985:835) om kemiska produkter och efter samråd med Kemikalieinspektionen samt med stöd av 20 § förordningen (1993:1065) om teknisk kontroll och efter samråd med Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll föreskriver Statens naturvårdsverk följande.¹

Till denna kungörelse som bilaga fogade bestämmelser om återföringssystem för bensingaser vid tankställen för motorfordon skall gälla som Naturvårdsverkets föreskrifter.

Föreskrifterna innehåller en tidsplan för åtgärdernas genomförande. I bestämmelserna anges vilka krav avseende utrustningens effektivitet som fordras för att erhålla ett typgodkännande.

Föreskrifterna innehåller även krav avseende underhåll och kontrollåtgärder.

Föreskrifterna innehåller dessutom krav på återföring av bensingaser till tankbil vid cisternpåfyllning vid tankställe. **SNFS (1996:5)**

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

SNFS 1991:1

Denna kungörelse träder i kraft 4 veckor efter den dag då kungörelsen enligt uppgift på den utkommit från trycket.

Övergångsbestämmelserna till SNFS 1991:1 har upphävts genom SNFS 1996:5.

SNFS 1996:5

1. Denna författning träder i kraft två veckor efter den dag då författningen enligt uppgift på den utkom från trycket. (Utkom från trycket den 11 april 1996)

¹ Jämför rådets direktiv 94/63/EG av den 20 december 1994 om begränsning av flyktiga organiska ämnen (VOC) vid lagring av bensen och vid distribution av bensen från depåer till bensinstationer (EGT nr L 365, 31.12.1994, s. 24 Celex 394L0063)

2. Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut får utföra de uppgifter som ankommer på ett ackrediterat kontrollorgan och ackrediterat certifieringsorgan till dess att organ har ackrediterats för dessa uppgifter.

Bilaga

1 § Bestämmelserna i denna kungörelse avser åtgärder för att förhindra luftföroreningar i samband med yrkesmässig överlåtelse av motorbensin från bensinpump avsedd för andra motorfordon än mopeder.

2 § Godkännande av återföringssystem enligt bestämmelserna i denna kungörelse befriar inte från skyldigheten att iaktta vad som gäller enligt andra tillämpliga bestämmelser.

Definitioner

3 § I denna kungörelse används följande beteckningar med angiven betydelse.

<i>Beteckning</i>	<i>Betydelse</i>
Steg 1	Utrustning för återföring av bensingaser till tankbil vid cisternpåfyllning på tankställe i enlighet med artikel 6 och bilaga 3 i rådets direktiv av den 20 december 1994 om begränsning av utsläpp av flyktiga organiska ämnen (VOC) vid lagring av bensin och vid distribution av bensin från depåer och bensinstationer. ⁽¹⁾
Steg 2	Utrustning för återföring av bensingaser till cistern vid tankning av annat motorfordon än moped. Återföringsgraden skall vid mätningar under kontrollerade förhållanden vara minst 85 % och under fältförhållanden minst 70 %.
Återföringsgrad	Enligt TÜV-metoden korrigerat för utsläpp av gas ur cisternens avluftningsrör.
Spill	En förlust av mer än en milliliter flytande bensin från pistolventilen som inträffar antingen då tankningen förbereds eller då tankningen avslutas och pistolventilen hängs tillbaka.
Spitback	En förlust av mer än en milliliter flytande bensin som inträffar under påfyllning av tanken.
CARB-kraven	Regler uppställda av State of California Air Resources Board - Stationary Source Test Methods - Volume 2 - Certification and Test procedures for Gasoline Vapor Recovery Systems - February 1984.
TÜV-metoden	Metod fastställd av TÜV - Emissionsverminderung beim Tanken, TÜV-Rheinland, 1990, ISBN 3-88585-845-2.
Bensinpump	Mätanläggning med ett eller flera munstycken för tankning av motorbensin. Bestämmelserna avser pump för yrkesmässig överlåtelse.

Tankställe	Anläggning med en eller flera bensinpumpar. Vid tillsyn på samstation räknas bensinpumpar bundna till respektive varumärke som ett tankställe. Bestämmelserna avser tankställe för yrkesmässig överlåtelse.
Samstation	Tankställe med motorbensin av olika varumärken.
Slutförsäljare	Motorbensinens ägare vid överlåtelse till konsument.
Akrediterat kontrollorgan	Kontrollorgan ackrediterat av SWEDAC i enlighet med SWEDAC:s föreskrifter för ackrediterade kontrollorgan i tredjepartsställning (besiktningsorgan).
Akrediterat certifieringsorgan	Kontrollorgan ackrediterat av SWEDAC i enlighet med SWEDAC:s föreskrifter för ackrediterade organ som certifierar produkter.
Sökande	Tillverkare, importör eller försäljare av utrustning för steg 2.

⁽¹⁾ EGT nr L 365, 31.12.1994, s. 24 (Celex 394L0063).
SNFS (1996:5).

Genomförande

4 § Åtgärderna enligt steg 2 skall för respektive oljeföretag vara genomförda enligt följande tidsplan:

	Tankställen där den årliga tankningsvolymen uppgår till minst 2 000 m³/år	Övriga tankställen
1992-01-01	Minst 50 % av tankställena ⁽²⁾	
1993-01-01	Minst 75 % av tankställena	Minst 25 % av tankställena
1994-01-01	100 % av tankställena	Minst 75 % av tankställena
1995-01-01		100 % av tankställena

⁽²⁾ 100 % i Storstockholm (Stockholms län, Uppsala kommun) och Göteborgsområdet (Göteborg-, Kungälv-, Ale-, Lerum-, Härryda-, Partille-, Mölndal- och Kungsbacka kommun) och Malmöområdet (Malmö-, Lomma-, Burlöv-, Svedala- och Vellinge kommun).

5 § För tankställen som ingår i utbyggnadsplanen enligt 4 § skall åtgärder enligt steg 1 ha utförts när utrustning för steg 2 installeras.

6 § har upphävts genom SNFS 1996:5.

Krav på utrustning för bensingasåterföring

7 § För att åtgärder enligt steg 2 skall anses uppfylla kraven i denna kungörelse skall utrustningen omfattas av ett typgodkännande från ett ackrediterat certifieringsorgan. **SNFS (1996:5)**

8 § Utrustning för steg 2 får typgodkännas endast om den uppfyller kraven enligt **underbilaga 1**. Kraven skall vara uppfyllda för de i Sverige normalt förekommande meteorologiska förhållandena.

9-11 §§ samt rubriken närmast före 9 § har upphävts genom SNFS (1996:5).

Krav avseende underhåll och kontrollåtgärder

12 § Vid tankställe med utrustning för steg 2 skall finnas ett av tillverkare, importör eller försäljare av utrustning för steg 2 tillhandahållet underhållsschema och en driftjournal. För varje tankställe skall finnas en ansvarig person som skall tillse att underhållsschemat följs och att driftjournalen förs.

13 § Slutförsäljaren skall genom regelbunden kontroll av utrustningen för steg 2 försäkra sig om att den fungerar för avsett ändamål. Kontrollen utföres i enlighet med tillverkarens anvisningar. Den regelbundna kontrollen skall kunna avläsas i driftjournalen. **SNFS (1996:5)**

14 § För system där kundens hantering kan påverka funktionen, skall hanteringsanvisningar på svenska avsedda för kunden finnas på eller i anslutning till bensinpumpen. **SNFS (1996:5)**

Ansökan om typgodkännande

15 § Ansökan om typgodkännande av utrustning för steg 2 skall göras hos ett ackrediterat certifieringsorgan.

Ansökan skall vara undertecknad av en hos den sökande behörig person och innehålla uppgifter enligt 16 § eller 17 §. **SNFS (1996:5).**

16 § Sökande som utfört test av utrustningen för steg 2 enligt **underbilaga 1**, punkt 2, skall lämna ansökan med innehåll enligt 1-7.

1. Mätresultat som visar att återföringsgraden uppgår till minst vad som anges i definitionen för steg 2 enligt denna kungörelse.
2. Beskrivning av mätningarnas genomförande.
3. Teknisk beskrivning av systemet.
4. Installationsanvisningar för de pumptyper utrustningen är avsedd för.
5. Intyg att i ansökan specificerad utrustning vid installation på de pumptyper som anges i ansökan uppfyller bestämmelserna i denna kungörelse.
6. Driftjournal och underhållsschema.
7. Redogörelse för hur regelbunden kontroll av att systemet fungerar skall gå till på tankställena. **SNFS (1996:5)**

17 § Sökande kan även åberopa ett CARB-godkännande eller ett motsvarande europeiskt godkännande. Sökande skall då lämna ansökan med innehåll enligt 1-7.

1. Kopia på CARB-godkännandet och underlaget med mätresultat för detta eller motsvarande europeiskt godkännande med motsvarande underlag.
2. Teknisk beskrivning av systemet.
3. Redogörelse för eventuella modifikationer beträffande materialval, utformning av pistolmunstycke samt övriga åtgärder som gjorts för att anpassa utrustningen till svenska förhållanden.
4. Installationsföreskrifter för de pumptyper utrustningen är avsedd för.
5. Intyg att i ansökan specificerad utrustning vid installation på de pumptyper som anges i ansökan uppfyller bestämmelserna i denna kungörelse.
6. Driftjournal och underhållsschema.
7. Redogörelse för hur regelbunden kontroll av att systemet fungerar skall gå till på tankställena. **SNFS (1996:5)**

18 § Sökande som vill ändra ett tidigare godkänt system enligt bestämmelserna i dessa föreskrifter skall lämna underlag enligt 1-2.

1. Beskrivning av de systemkomponenter som har ändrats och hur detta påverkar återföringsgraden.
2. Övriga avvikelser från tidigare ansökan.

19 § Vid bedömning om en ansökan om typgodkännande av utrustning för steg 2 uppfyller kraven i dessa föreskrifter har ett ackrediterat certifieringsorgan rätt att begära kompletteringar som är nödvändiga för att säkerställa överensstämmelse med kraven. **SNFS (1996:5)**

Regler för typgodkännande

20 § Om inte särskilda skäl föreligger skall det ackrediterade certifieringsorganet godta underlag enligt 17 §. Om kraven för utrustning för steg 2 anses uppfylla utfärdar det ackrediterade certifieringsorganet ett typgodkännande. Certifieringsorganet skall rapportera till Naturvårdsverket beträffande utfärdade typgodkännanden. **SNFS (1996:5)**

21 § Ett typgodkännande av utrustning för steg 2 enligt 20 § kan dras tillbaka om det ackrediterade certifieringsorganet anser att villkoren för typgodkännandet inte längre är uppfyllda. Sådana beslut från certifieringsorganet skall meddelas Naturvårdsverket. **SNFS (1996:5)**

22 § Naturvårdsverkets tillsyn av gasåterföringssystemens funktion baseras på kontrollprogrammet enligt **underbilaga 2** och miljönämndernas tillsyn. **SNFS (1996:5)**

22 a § Slutförsäljaren ansvarar för att ett ackrediterat kontrollorgan utför kontroll enligt **underbilaga 2**. **SNFS (1996:5)**

23 § Slutförsäljaren ansvarar för att Naturvårdsverket omgående meddelas om det av kontrollen framgår att:

1. systemet saknas, inte fungerar eller brister i underhåll upptäcks,
2. utrustningen för steg 2 inte omfattas av ett typgodkännande,
3. spill och spitback förekommer i större omfattning än förväntat,
4. det av driftjournalen framgår att det vid minst två tillfällen det senaste året inte återförts gas i returledningen,
5. andra anmärkningsvärda förhållanden upptäcks. **SNFS (1996:5)**

24 § Slutförsäljaren ansvarar för att det inom en månad efter utförd kontroll skickas en kopia av ett kontrollintyg enligt **underbilaga 2**, pkt 7 till berörd miljönämnd. **SNFS (1996:5)**

Försäljningsstopp

25 § Om det av kontrollintyget framgår att någon anmärkning enligt 23 § punkt 1 eller 2 föreligger eller om det på annat sätt framkommer att sådana brister föreligger skall slutförsäljaren se till att all vidare överlåtelse av motorbensin vid berört munstycke upphör tills felet är avhjälpt. **SNFS (1996:5)**

26 § Slutförsäljaren ansvarar för att det inom en vecka från det att felet är avhjälpt lämnas in en rapport till Naturvårdsverket med en utredning av orsaken till anmärkningarna och en beskrivning av utförda åtgärder. **SNFS (1996:5)**

Undantag

27 § Naturvårdsverket kan för det enskilda fallet efter ansökan medge undantag från bestämmelserna i denna kungörelse.

Ansvar och överklagande

28 § Bestämmelser om ansvar och förverkande på grund av överträdelser av bestämmelserna i denna kungörelse finns i 20-22 §§ lagen (1985:426) om kemiska produkter. **SNFS (1996:5)**

29 § Bestämmelser om överklagande av beslut av Naturvårdsverket finns i 34 § förordningen (1985:835) om kemiska produkter. **SNFS (1996:5)**

Underbilaga 1

Underlag för utfärdande av certifikat för utrustning för steg 2

1. De grundläggande kraven framgår av definitionen av steg 2 i denna kungörelse.

2. Test av utrustning för steg 2 skall genomföras enligt följande:

- a. Mätningarna skall genomföras i enlighet med TÜV-metoden, (gravimetrisk metod för bestämmande av kolväteutsläpp).
- b. Utsläppet av gas genom cisternens avluftningsrör skall uppmätas.
- c. Mätningar skall genomföras på ett urval av bilar eller tanksystem med för ändamålet anpassade tanköppningar. Resultatet av denna mätning motsvarar återföringsgraden under kontrollerade förhållanden.
- d. För att få ett värde på återföringsgraden under fältförhållanden skall kompletterande mätningar genomföras på ett antal bilar eller tanksystem som är representativa för den svenska bilparken. Tankningarna skall utföras av personer motsvarande ordinarie kunder vid ett tankställe.
- e. Kompletterande mätningar skall genomföras för att visa att återföringssystemet klarar kraven enligt definitionen för steg 2 vid olika meteorologiska förhållanden enligt 8 §.

3. Typgodkännande av utrustning för steg 2 kan även baseras på ett godkännande från CARB eller ett motsvarande europeiskt godkännande. Även om ett typgodkännande baseras på ett tidigare godkännande från CARB eller motsvarande europeiskt godkännande skall vid kontrollmätningar enligt punkt 2 ovan kraven vara uppfyllda. **SNFS (1996:5)**.

Underbilaga 2

Kontrollprogram

Program för regelbunden kontroll av gasåterföringssystemens funktion vid tankställe enligt 22-23 §§.

1. Den regelbundna kontrollen omfattar kontroll av utrustning och driftjournal, bedömning och dokumentation.
2. Kontrollen skall om möjligt ske oanmäld.
3. Normal kontrollverksamhet innebär att ett ackrediterat kontrollorgan besöker varje tankställe en gång vartannat år.
4. Det ackrediterade kontrollorganet skall ge berörd miljömyndighet möjlighet att delta vid besöket.
5. Då en kontroll föranlett försäljningsstopp enligt 25 § ansvarar slutförsäljaren för att all kontroll enligt 13 § skriftligen rapporteras till Naturvårdsverket och berörd miljömyndighet. Rapporteringen skall göras minst en gång per halvår och pågå till dess att ett ackrediterat kontrollorgan gör ett nytt besök vid tankstället.
6. Då en kontroll på ett tankställe resulterat i anmärkning enligt 23 § punkt 3, 4, eller 5 ansvarar slutförsäljaren för att det senast en månad efter det ackrediterade kontrollorganets besök skriftligen till Naturvårdsverket och berörd miljömyndighet rapporteras vilka åtgärder som vidtagits med anledning av anmärkningen.
7. Det ackrediterade kontrollorganet utfärdar kontrollintyg enligt 13 § STAFS 1994:9. Av intyget skall framgå eventuella anmärkningar enligt 23 § punkt 1-5.
SNFS (1996:5)